

Školení starostů obcí

**Povinnosti obce v oblasti
požární ochrany**

11. 2. 2011

Osnova

- historie požární prevence
- povinnosti obce v samostatné působnosti
- povinnosti obce v přenesené působnosti
- povinnosti obce jakožto právnické osoby

Požární prevence - historie

- 14. století, první města vypracovávají městské řády s opatřeními proti požáru
- polovina 18. století vydává Marie Terezie první celozemský
„Řád k hašení ohně“
- r. 1787 vydává císař Josef II.
„Řád proti ohni pro města a městyse“
„Řád k hašení ohně pro veřejnou krajinu“
- 28. dubna 1876 vydán zemský zákon a nařízení pro Markrabství Moravské pod č. 35/1876 z.z. –
„Řád policie požárové a řád hasící“

Současná právní úprava

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PO“).
- Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).
- Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně (NV 172/2001 Sb.).

Současná právní úprava

- Nařízení Zlínského kraje č. 4/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru.
- Nařízení Zlínského kraje č. 6/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob.
- Nařízení Zlínského kraje č. 3/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů.
- Nařízení kraje č. 5/2006, kterým se mění některá nařízení Zlínského kraje v oblasti požární ochrany.

Povinnosti obce v samostatné působnosti

- **§ 29 odst. 1 písm. a) až h) zákona o PO**

povinnosti obce k zabezpečení chodu zřízené jednotky požární ochrany (zabezpečení akceschopnosti, materiálního vybavení, péče o členy jednotky SDH obce)

Povinnosti obce v samostatné působnosti

- **§ 29 odst. 1 písm. i) až k), n), o) zákona o PO**

povinnosti obce k vytvoření podmínek k předcházení mimořádným událostem a k jejich likvidaci (zpracování předepsané dokumentace, zřizování ohlašoven požáru, zabezpečení použitelnosti zdrojů vody pro hašení, obecně závazné vyhlášky)

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. i)

Předepsaná dokumentace (NV 172/2001 Sb.)

- § 13 řád ohlašovny požárů – řeší způsob vyhlášení poplachu místní jednotce PO a ohlášení požáru na příslušné operační a informační středisko
- součástí je seznam důležitých telefonních čísel -
! pozor na aktuálnost !

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. i)

Předepsaná dokumentace (NV 172/2001 Sb.)

- § 14 dokumentace k zabezpečení preventivně výchovné činnosti na úseku PO – obsahuje plán a vyhodnocení preventivně výchovných akcí
- tuto činnost zabezpečují zpravidla místní hasiči (besedy, přednášky, tiskoviny, relace v místním rozhlase, práce s mládeží, ukázky techniky atd.)

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. i)

Předeepsaná dokumentace (NV 172/2001 Sb.)

- § 15 Požární řád obce – upravuje organizaci a zásady zabezpečení požární ochrany v obci
  - osoby pověřené zabezpečováním požární ochrany (starosta obce, velitel místní JSDH), ! POZOR na pojem preventista obce a preventivní kontroly „neobecních“ objektů – od 2001 nelze provádět!
  - podmínky požární bezpečnosti při činnostech, v objektech a v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru ! POZOR na „nedotknutelnost“ soukromého vlastnictví !
  - způsob nepřetržité zabezpečení požární ochrany (zpravidla místní JSDH)

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. i)

Předeepsaná dokumentace (NV 172/2001 Sb.)

- § 15 Požární řád obce
  - kategorie, početní stav a vybavení jednotky
  - přehled o zdrojích vody, podmínky použitelnosti seznam ohlašoven požárů a míst, odkud lze ohlásit požár, způsob označení
  - způsob vyhlášení požárního poplachu v obci
  - seznam sil a prostředků jednotek PO z požárního poplachového plánu

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. o)

Dle § 29 odst. 1 písm. o) zákona o PO se požární řád obce vydává

OBEČNĚ ZÁVAZNOU VYHLÁŠKOU

! Pokud požární řád obsahuje často se měnící údaje (vybavení jednotky, telefonní kontakty atd.) je vhodné je dát do příloh !

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. i)

Předepsaná dokumentace (NV 172/2001 Sb.)

- § 16 dokumentace k zabezpečení úkolů požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu
- obsahuje seznamy osob určených do jednotky požární ochrany či požární hlídky a plán požárních preventivních opatření v tomto období

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. i)

Předepsaná dokumentace (NV 172/2001 Sb.)

- § 9 dokumentace k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob
  - obsahuje vymezení druhu akcí a stanovení podmínek při těchto akcích a způsob jejich zabezpečení
- dosti podrobně řeší nařízení Zlínského kraje č. 6/2002, takže tato dokumentace bude řešit zabezpečení s ohledem na místní podmínky a zvyklosti v obci.

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. o)

Dle § 29 odst. 1 písm. o) zákona o PO se

OBECE NĚ ZÁVAZNOU VYHLÁŠKOU

stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastní větší počet osob

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. j)

Zřizování ohlašovny požárů a míst pro ohlášení požárů

- ohlašovny se zřizují zpravidla v objektech obecního úřadu, což je v mnoha obcích jediná veřejná budova, pro ohlašovnu musí být zpracován řád ohlašovny požárů
- další místa pro ohlášení požáru se zřizují např. v místních odlehlých částech obce

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. j)

Zřizování ohlašovny požárů a míst pro ohlášení požárů

- ohlašovna požárů se označuje bezpečnostní značkou

- místo pro ohlášení požárů tabulkou „zde hlase požár“ nebo symbolem telefonního čísla 150

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. k)

Zabezpečuje zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost

- nadzemní a podzemní hydranty
  - zabezpečení provozuschopnosti hydrantů (1 x ročně kontrola provozuschopnosti), označení podzemních hydrantů, příjezd pro požární techniku
- vodní toky, přirozené a umělé nádrže na vodu
  - zabezpečení odběrného místa, příjezdu mobilní techniky

Povinnosti obce v samostatné působnosti § 29 odst. 1 písm. k)

Zabezpečuje zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost

- Dle § 7 odst. 1 zákona o PO je povinen udržovat zdroje vody pro hašení požárů v použitelném stavu VLASTNÍK NEBO UŽIVATEL (zpravidla vodohospodářská společnost nebo obec).
- Dle článku 5 odst. 4 Nařízení Zlínského kraje č. 3/2002, je obec povinna provést nejméně jedenkrát ročně kontrolu použitelnosti vodních zdrojů, které jsou uvedeny v požárním řádu obce a v případě zjištění nedostatků přijmout opatření ke sjednání nápravy.
- do vodních zdrojů není vhodné zařazovat taková zařízení, kde není trvalá použitelnost (např. koupaliště, rybníky)

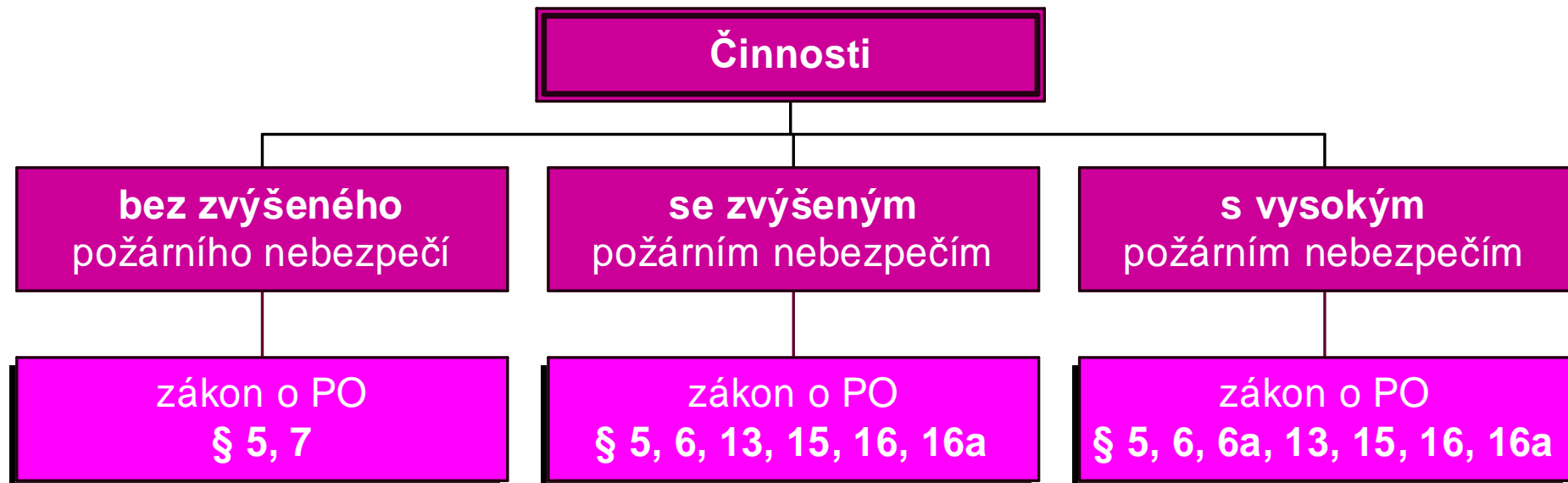
Povinnosti obce v přenesené působnosti § 29 odst. 4 zákona o PO

Povinnosti vybraných obecních úřadů

- a) zabezpečují podle požárního poplachového plánu kraje hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech mimo svůj územní obvod,
- b) zabezpečují akceschopnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce k zásahům mimo svůj územní obvod,
- c) na základě nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany, zabezpečují nepřetržitou pracovní pohotovost mimo pracoviště v počtu nejméně jednoho požárního družstva o sníženém početním stavu

Povinnosti obce jako právnické osoby

Povinnosti se odvíjí od rozsahu provozované činnosti.

Povinnosti obce jako právnické osoby § 2 odst. 2 zákona o PO

Za plnění povinností na úseku požární ochrany odpovídá provozovatel činnosti (chod obecního úřadu - obec, chod školy v majetku obce - škola) resp. statutární orgán provozovatele.

Ve společných prostorech, kde je více podnikajících subjektů, odpovídá za plnění povinností na úseku požární ochrany majitel objektu, není-li smlouvou stanoveno jinak.

Např. v obecní budově je kromě obecního úřadu restaurace a pošta – za plnění povinností na úseku požární ochrany ve společných prostorech odpovídá obec.

Povinnosti obce jako právnické osoby § 4 zákona o PO

Členění provozovaných činností do kategorií

- činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím např.
  - v budovách o sedmi a více nadzemních podlažích
  - ve stavbách pro shromáždění většího počtu osob (např. kulturní domy, stadiony), ve stavbách ubytovacích zařízení a ve stavbách , které jsou na základě kolaudačního rozhodnutí určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace (např. mateřské školy, domov pro seniory)
  - u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah (např. objekty administrativního a školského charakteru o čtyř a více NP bez CHÚC nebo 7 a více NP a CHÚC).

Povinnosti obce jako právnické osoby § 5 odst. 1 zákona o PO

Základní povinnosti

- zabezpečit potřebné množství a udržovat provozuschopnost přenosných hasicích přístrojů a požárně bezpečnostních zařízení (nástěnných hydrantů, požárních dveří atd.)
- vytvářet podmínky pro hašení požárů a záchranné práce (např. volná průchodnost komunikačních prostorů, značení nouzových /únikových/ východů a směru úniku osob, volné příjezdové komunikace k objektu, volné přístupy k hasicím přístrojům)
- dodržování technických podmínek a návodů vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností

Povinnosti obce jako právnické osoby § 5 odst. 1 zákona o PO

- označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, a to včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení
- pravidelně kontrolovat prostřednictvím osoby s odbornou způsobilostí dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady
- umožnit výkon státního požárního dozoru, bezodkladně oznamovat požár na operační středisko HZS a při šetření požáru bezúplatně poskytovat vzorky k expertizní činnosti.

Povinnosti obce jako právnické osoby § 5 odst. 2 zákona o PO

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby nesmí vypalovat porosty. Při spalování hořlavých látek na volném prostranství jsou povinny, se zřetelem na rozsah této činnosti, stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru. Spalování hořlavých látek na volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou povinny předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může stanovit další podmínky pro tuto činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat.

Podrobněji řeší Nařízení Zlínského kraje č. 4/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

Povinnosti obce jako právnické osoby § 7 odst. 2 zákona o PO

Vlastník nebo uživatel lesů v souvislých lesních porostech o celkové výměře vyšší než 50 hektarů je povinen zabezpečit v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, nad rámec povinností stanovených v § 5, opatření pro včasné zjištění požáru v lesích a proti jeho rozšíření pomocí hlídkové činnosti s potřebným množstvím sil a prostředků požární ochrany, pokud tak neučiní Ministerstvo zemědělství podle zvláštního zákona.

Ministerstvo zemědělství zajišťuje leteckou hlídkovou činnost - provádění letecké hlídkové činnosti a hašení lesních požárů v hlavní sezóně lesních požárů je umožněno díky existenci Dohody o spolupráci při zajišťování letecké hasičské služby mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zemědělství a Smlouvy o zajišťování letecké hasičské služby mezi Ministerstvem zemědělství a soukromým leteckým provozovatelem.

Povinnosti obce jako právnické osoby § 11 zákona o PO

Stanovuje odbornou způsobilost na úseku PO

- odborně způsobilá osoba, technik požární ochrany (osvědčení o odborné způsobilosti získané např. zkouškou před komisí Ministerstva vnitra)
  - smí provádět všechny úkony vyžadující odbornou způsobilost při provozování činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí a se zvýšeným požárním nebezpečím
- preventista požární ochrany (záznam o odborné přípravě provedené odborně způsobilou osobou nebo technikem požární ochrany)
  - smí provádět preventivní požární prohlídky a označovat pracoviště bezpečnostním značením

Povinnosti obce jako právnické osoby § 13 zákona o PO

Ustanovení preventivních požárních hlídek

- pouze u činností se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím a to
  - v prostorách s nejméně třemi zaměstnanci
  - v případech, kdy tak stanoví nařízení kraje nebo obecně závazná vyhláška obce
- v našem regionu takto stanovilo nařízení Zlínského kraje č. 6/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob

Povinnosti obce jako právnické osoby § 6, 15 a 16 zákona o PO

Další povinnost při provozování činností se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím

- stanovení vlastního organizačního systému na úseku požární ochrany (např. určení rozsahu povinností a kompetencí, stanovení podmínek požární bezpečnosti provozovaných zařízení)
- zpracovávat předepsanou dokumentaci požární ochrany
- zabezpečit pravidelné školení zaměstnanců o požární ochraně a odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek, jakož i preventistů požární ochrany

Nařízení Zlínského kraje č. 4/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

- platí pro právnické, podnikající fyzické a fyzické osoby
- doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru
  - období sklizně
  - pro hospodaření v lesích období od 1. 4. do 31. 10. kalendářního roku
  - období nepříznivých klimatických podmínek vyhlášené a odvolávané hejtmanem kraje

Nařízení Zlínského kraje č. 4/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

- místa se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru
  - lesní porosty, suché travní porosty, plochy zemědělských kultur, sklady píce, obilovin, slámy a úsušků, místa v přírodním prostředí určená k rekreaci
- v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru na výše uvedených místech nelze např.
  - rozdělávat a udržovat oheň, kouřit, spalovat hořlavé látky, tábořit

Nařízení Zlínského kraje č. 4/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

- některé podmínky k zabezpečení požární ochrany při hospodaření v lesích
  - oznámit před zahájením pálení údaje o pálení na KOPIS HZS Zlínského kraje
  - prostor pálení lze opustit až při úplném uhašení
  - po pálení po dobu 5 dnů alespoň 1 x denně kontrolovat ohniště
  - zákaz zahájení pálení za silného větru
  - udržovat sjízdné lesní komunikace pro požární techniku

Nařízení Zlínského kraje č. 6/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob

- vnitřní shromažďovací prostor
  - po obvodě a shora omezen stavebními konstrukcemi
- venkovní shromažďovací prostor
  - neomezen po obvodě nebo shora stavebními konstrukcemi
- akce, které se zúčastňuje větší počet osob ve vnitřním shromažďovacím prostoru
  - shromáždění ve stavebních objektech či dočasných stavbách (např. cirkusové stany) 200 osob a více, pokud nevyplývá z dokumentace ověřené stavebním úřadem počet jiný.

Nařízení Zlínského kraje č. 6/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob

- akce, které se zúčastňuje větší počet osob ve venkovním shromažďovacím prostoru
  - shromáždění ve stavebně vymezeném prostoru nebo přírodním prostředí (ploty, skály) 200 osob a více, pokud nevyplývá z dokumentace ověřené stavebním úřadem počet jiný
- akce, které se zúčastňuje větší počet osob na veřejném prostranství i mimo ně pod širým nebem
  - shromáždění 900 osob a více

Nařízení Zlínského kraje č. 6/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob

- stanovení podmínek požární bezpečnosti
  - organizátor zřizuje preventivní požární hlídku popř. více hlídek s ohledem na povahu akce (rozlehlost, počet účastníků)
  - členové hlídky musí absolvovat odbornou přípravu (provádí odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany)

Kontakty

Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje

www.hzszlk.eu

Ing. Dana Potěšilová, ředitelka odboru
prevence

950 670 301

dana.potesilova@zlk.izscr.cz